

ved, at de havde mange Ting for ved Siden af deres Embeder, og som Exempel blev der anført, at En havde sagt om en Embedsmand, at han havde 31 Ting at gjøre, hvoraf det 31te var hans Embede. Dette fik endda at være, sagde det ærede Medlem, dersom han saa havde holdt en Vikar i Embedet, thi det er da rimeligt, at Vikaren vilde have besørget Embedet bedre end han selv. En saadan Behandling af Embederne fandt det ærede Medlem uforsvarlig. Det forekom ham, at en Embedsmand ikke havde Lov til at give sig af med Andet end sit Embede, og dersom han fik nogen Tid tilovers derfra, saa skulde han loyalt komme til sine Foresatte og sige: jeg har 3 Timer til min Disposition, vil De ikke være saa god at give mig Noget at bestille for det Offentlige. Denne Art Opfattelse af Embedsmændenes Stilling er jo ikke ganske ny, men jeg tillader mig at tro, at den hverken er retfærdig eller passende. Jeg tror ikke, at nogen privat Mand vilde kræve af den, der var i hans Brød, at han, efterat have udført det, der paalaa ham som Hver i den Privates Tjeneste, da ikke skulde være Herre over den Tid, der blev tilovers, ikke skulde kunne raade over den fritid, han havde, naar han havde udført sin Gjerning. I enhver privat Stilling vilde en saadan Fordring blive anset for at være i høieste Grad illiberal, og jeg tror, at den ikke vil være det mindre, naar den bliver anvendt paa Embedsmændene, og den vil være det allermest, naar den anvendes paa Embedsmand i et Samfund, hvor Lønningerne i mangfoldige Tilfælde ere ansatte saa lavt, at de ikke kunne give en Familie, som har naaet en nogenlunde Størrelse, et nogenlunde tarveligt Udkomme. I den Henseende tør jeg vel ikke gjælde som en ubetinget sikker Dommer, og jeg vil derfor appellere til En, som det ærede Thing paa dette Omraade pleier at høre sig for, nemlig det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), hvis Udtalelser iffor om de Lønninger, der ved tidligere Love vare tillagte Tolbasistenterne, ikke kunne være svindne børt af Grindringer hos dem, der hørte dem, og vistnok have bevaret sig selv hos dem, der kun have læst dem. Særlig for Tolbetatens Vedkommende er det en sikker Kjendsgjerning, at Lønningerne ere overordentlig knapt beregnede. Men naar det ærede Medlem ved den omtalte Leilighed yttre sig, som om særlig Tolbetaten var for overflødig stor, saa tillader jeg, der ogsaa har noget Kjendskab til denne Sag, mig at nedlægge den alleralvorligste Indsigelse derimod. Den er ingenlunde for stor, den er tværtimod i det Hele meget ringe. Det forstaaer sig, man kan jo altid finde en eller anden Tolbedsmand, som erklærer, at en anden Tolbedsmand er overflødig, navnlig naar det er en Tolbedsmand, der skal passe paa ham. Jeg skal kunne flasse Attest fra mange Tolbasistenter for, at de anse Kontroløren for overflødig, Kontroløren

er meget tilbøjelig til at erklære Inspektøren for overflødig, Inspektøren har ikke stor Vanskelighed ved at anse Generaltolddirektoratet for at være et Omkostningsdepartement, og dette har maaske ogsaa en Mening om en eller anden Autoritet, der staaer over samme, som jeg ikke tør nævne. Men ikke desto mindre er det vist, at, skal Tolbadministrationen røgtes forsvarlig, saa maa der være saadanne Gradationer i Bestyrelsen, at den ene fører Tilsyn med den anden. Det kan slet ikke hjælpe Noget, at en Tolbasistent kommer til mig og vil fortælle mig, at Kontroløren er overflødig; dette tror jeg slet ikke paa; thi jeg veed, ved hvor mange Leiligheder det kommer an paa netop at samle de enkelte Tilfælde i større Grupper og igjen for Kontrolørerne at tilvejebringe et Overblik hos Inspektørerne og igjen igennem Inspektørerne at flasse hos Generaltolddirektøren en samlet og ensartet Plan i den hele Tolbbestyrelse. Man skal være varsom med at lytte til den Art Ting og endnu mere varsom med at bringe dem frem i en Forsamling paa den hensynsløse Maade, hvorpaa det skete fra det ærede Medlem for Roldding (Berg). Det ligger i Tolbforretningernes Natur, at der er visse Løber paa Mæret, hvor Forretningerne ere mangfoldige, hvorimod der er andre Løber af Mæret, hvor de ligesom hvile. Naar der ligger Is i vore Havne, og Skibsarten faaledes er standset, saa sidder Tolbpersonalet og har Intet eller meget Lidt at bestille, men til Gjengjæld er der andre Løber af Mæret, hvor Tolbpersonalet er beskæftiget fra tidlig om Morgenen til silde om Aftenen, og jeg har mere end een Gang i mit Liv haft Leilighed til at se, hvilke overordentlig store Fordringer der da ved saadanne Leiligheder stilles til Folks Arbeidsømie, til deres Paalidelighed, til deres Samvittighedsfuldhed og til deres Sands for Statens Lærv. Jeg har ikke villet være nogen rolig Tilhører til, at en Stand blev omtalt paa den Maade, hvorpaa det skete fra det ærede Medlems Side, uden at nedlægge min Indsigelse derimod og erklære, at vor Tolbetat ingenlunde er for talrig, og at den ikke er faaledes lønnet, som den burde være, og at man handler mindre rigtig og mindre i Statens Lærv, end man burde, naar man, hver Gang Lønningerne have været for, har holdt Tolbedsmændene nede paa saa knappe Lønninger, som man har; thi de staa ikke i noget rigtigt Forhold til det, man forlanger af disse Mænd, og til den store Samvittighedsfuldhed, der maa kræves; og atter og atter for 99de Gang erklærer jeg, skjøndt jeg vel veed, at Samvittighedsfuldhed ikke kjøbes med Penge, at det er en Pligt for den, der sætter en Mand til et Arbejde, at gjøre, hvad han kan, for at løfte ham op over de Fristelser, der kunne møde ham.

Jeg har kun endnu at sige et Par Ord om denne Sags fremtidige Gang. Den vil formodentlig, som andre Sager af lignende Beskaffenhed,